

[Startside](#) > ... > [Dine Rettigheder](#) > [Grundlæggende Rettigheder](#) > [Erhverv Og Menneskerettigheder](#) > [Slovakia](#)

Indholdet er leveret af
Slovakiet

Erhverv og menneskerettigheder

Slovakiet

I Slovakiet har alle ret til ligebehandling ved udøvelsen af deres rettigheder og til beskyttelse mod forskelsbehandling. Virksomheder er forpligtede til at sikre princippet om ligebehandling, ikke kun i forbindelse med levering af varer og tjenesteydelser, men også med hensyn til beskæftigelse, forbindelser med jobsøgende og arbejdstagerne.

1. Hvilken form for retsbeskyttelse har jeg i dette land, hvis jeg har været udsat for en erhvervsrelateret menneskerettighedskrænkelse? Omfatter denne beskyttelse skadeserstatning?

En af de grundlæggende rettigheder, der er fastsat i Slovakiets forfatning, er retten til retsbeskyttelse med henblik på at gøre rettigheder gældende ved uafhængige domstole, herunder forfatningsdomstolen, eller ved en anden myndighed i Slovakiet, når dette er bestemt i loven.

Retten til retsbeskyttelse udøves ved, at der udtages stævning. I tilfælde af overtrædelse af en subjektiv rettighed eller krænkelse af en sådan kan rettighedshaveren, uanset om der er tale om en fysisk eller juridisk person, udøve sin ret til retsbeskyttelse ved at udtage stævning, dvs. ved at anlægge sag. Enhver fysisk eller juridisk person kan anlægge sag. Den ret, for hvilken sagen anlægges, skal behandle hver enkelt stævning.

Det skal klart fremgå af stævningen, hvad sagsøgeren ønsker at opnå, dvs. dennes påstande eller krav. Sagsøgeren anfører her de oplysninger, som retten skal behandle og bruge som grundlag for sin afgørelse. Retten kan kun tage de krav til følge, der er anført i stævningen. Den kan naturligvis afhængigt af sagens udfald også tage en del af sagsøgers krav til følge. Den kan således give sagsøger mere, end denne har anmodet om, men kun når lovgivningen giver mulighed for en bestemt form for tvistbilæggelse mellem parterne, eller hvis retten kunne have taget sagen op af egen drift.

Henset til ovenstående har et offer for en krænkelse af menneskerettighederne begået i forbindelse med en virksomheds aktiviteter, ret til retsbeskyttelse og skal i stævningen anføre den påstand, som retten skal behandle og træffe afgørelse om, samt den erstatning, som offeret i sin egenskab af sagsøger søger at opnå i retten.

I tilfælde af ulovlig krænkelse af en fysisk persons ære, værdighed, helbred, privatliv, familieliv m.v. har den forurettede ret til at kræve erstatning for tort og svie. Ved fastlæggelsen af erstatningen for tort og svie tages der bl.a. hensyn til:

1. forurettede, dennes liv og det miljø, hvor den pågældende bor og arbejder
2. den lidte skades alvor og omstændighederne omkring det skete
3. alvoren af følgerne for forurettedes privatliv
4. alvoren af følgerne for forurettedes sociale liv.

2. Findes der særlige regler for grove menneskerettighedskrænkelser?

Gælder disse regler for miljøkriminalitet eller grov udnyttelse af arbejdskraft?

Arbejdsloven forbyder enhver form for forskelsbehandling i ansættelsesforhold og forpligter direkte virksomhederne til at overholde princippet om ligebehandling i kontrakt- og ansættelsesforhold. Loven om bekæmpelse af forskelsbehandling indeholder flere bestemmelser, der forbyder enhver forskelsbehandling i ansættelsesforhold eller retlige forbindelser på grund af køn, religion eller tro, race, nationalitet eller etnisk oprindelse, handicap, alder, seksuel orientering, civilstand, hudfarve, sprog, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller enhver anden situation eller forskelsbehandling på grund af anmeldelse af en lovovertrædelse eller en dysfunktion.

Ifølge loven om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen skal virksomheden garantere sikkerhed med hensyn til arbejdsvilkår, bygninger, kommunikation, maskiner og teknisk udstyr, arbejdsprocedurer, arbejdets tilrettelæggelse osv.

Slovakiets forfatning bestemmer, at ingen kan pålægges obligatorisk arbejde eller tvinges til at levere obligatoriske ydelser.

Lovovertrædelser, der omfatter alvorlige krænkelser af menneskerettighederne, f.eks. overtrædelse af frihedsrettigheder (menneskehandel, frihedsberøvelse, begrænsning af retten til frit ophold o.l.), samt overtrædelser af generel karakter, som er farlige og miljøskadelige (f.eks. ulovlig affaldshåndtering, udslip af ikke-godkendte forurenende stoffer, manglende beskyttelse af vand og luft, uautoriseret fremstilling og håndtering af ozonlagnedbrydende stoffer osv.), betegnes efter straffeloven som forsætlige forbrydelser, der straffes med frihedsberøvelse i mindst fem år. Disse lovovertrædelser medfører, at gerningsmændene ifalder strafferetligt ansvar. Disse kan være fysiske personer omfattet af straffeloven eller juridiske personer, der er omfattet af loven om strafferetligt ansvar og straffeloven.

Det følger af ovenstående, at der i tilfælde af alvorlige krænkelser af menneskerettighederne, herunder miljøkriminalitet og grov udnyttelse af arbejdskraft, gælder særlige regler for at fastsætte straffen, som efter straffeloven vil være større end i tilfælde af en mindre lovovertrædelse.

3. Jeg har været udsat for en menneskerettighedskrænkelse, der kan føres tilbage til et europæisk transnationalt selskabs aktiviteter, og som fandt sted uden for Den Europæiske Union. Har jeg adgang til de nationale domstole, hvis jeg ikke er EU-borger og ikke bor i EU? Hvordan kan jeg gøre gældende, at mine rettigheder er blevet krænket? Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger?

I tilfælde af en international tvist skal det bestemmes, hvilken ret der skal behandle og træffe afgørelse i sagen, men også, hvilken national lovgivning der skal danne grundlag for afgørelsen om sagens realitet. Sigtet med loven om international privatret og procesret er at fastlægge den lovgivning, der finder anvendelse på civilretlige, handelsretlige, familieretlige, erhvervsretlige og andre forhold med et udenlandsk (internationalt) element. I lovens afsnit om international retspleje defineres de situationer, der henhører under de slovakiske domstoles kompetence, situationer, der er omfattet af de slovakiske domstoles enekompetence, mens det i visse sager overlades til parterne at vælge, om de ønsker at indbringe sagen for en slovakisk ret. Det skal understreges, at de slovakiske domstole altid handler i overensstemmelse med de slovakiske retsplejeregler, og hvis den slovakiske retsinstans ikke inden for en rimelig frist er i stand til at bestemme indholdet af en udenlandsk lovgivning, eller hvis dette indhold kan anses for vanskeligt eller umuligt at fastslå, finder den slovakiske lovgivning anvendelse.

Generelt finder bestemmelserne om domstolenes kompetence (valg af værneting) efter gensidig aftale anvendelse (bestemmelser i den slovakiske lov om international privatret og retspleje), dvs. at de to parter i tvisten skal være enige om at indbringe sagen for de slovakiske domstole. Hvis der indgås en værnetingsaftale, som kun er til fordel for en af parterne, kan sagen dog stadig henvises til en anden domstol. For spørgsmål om arbejdskontrakter, forsikringer og forbrugeranliggender er værnetingsaftalen kun gyldig, hvis den ikke udelukker

kompetencen hos domstolene i den stat, hvor sagsøger har bopæl, eller hvis den først blev indgået, efter at tvisten er opstået.

Yderligere oplysninger kan fås hos:

[Nationalt kontaktpunkt for erhvervsliv og menneskerettigheder \(*Národné kontaktné miesto pre podnikanie a ľudské práva*\)](#)

[Sloakiets justitsministerium \(*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*\)](#)

4. Kan ombudsmandsinstitutioner, ligestillingsorganer eller nationale menneskerettighedsinstitutioner bistå ofre for erhvervsrelaterede menneskerettighedskrænkelser, der er begået af europæiske transnationale selskaber uden for Den Europæiske Union? Kan disse organer undersøge min sag, hvis jeg ikke er EU-borger eller ikke bor i EU? Findes der andre nationale offentlige tjenester (såsom et arbejds- eller miljøtilsyn), der kan undersøge min sag? Hvor kan jeg finde oplysninger om mine rettigheder?

[Ombudsmandsfunktionen \(*Inštitút verejného ochrancu práv \(ombudsman\)*\)](#) er fastlagt i Sloakiets forfatning. Den slovakiske ombudsmand vælges af Sloakiets nationalråd og kan kontaktes af fysiske og juridiske personer, hvis de mener, at deres grundlæggende rettigheder og friheder er blevet krænket på grund af offentlige myndigheders handlinger, afgørelser eller undladelser. Det betyder, at en person, der ikke bor i Sloakiet, eller hvis rettigheder og friheder ikke er blevet krænket af de slovakiske myndigheder, kan anmode den slovakiske ombudsmand om rådgivning, men sidstnævnte vil ikke være juridisk kompetent til at behandle spørgsmålet og træffe afgørelse herom.

I Sloakiet er [Sloakiets nationalcenter for menneskerettigheder \(*Slovenské národné stredisko pre ľudské práva*\)](#) den nationale menneskerettighedsinstitution og det nationale organ til bekæmpelse af forskelsbehandling. Centrets vigtigste opgave er at sikre respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, herunder princippet om ligebehandling i Sloakiet. For at kunne udføre sine opgaver tilbyder det en lang række aktiviteter og tjenester inden for beskyttelse og fremme af menneskerettigheder, men det samarbejder også tæt med internationale menneskerettighedsorganisationer og -institutioner. I september 2018 oprettede det slovakiske nationale center for menneskerettigheder et nationalt kontaktpunkt for menneskerettigheder og erhvervsliv. I overensstemmelse med lovgivningen om oprettelse af centret og fastlæggelse af dets aktiviteter og funktion yder kontaktpunktet bl.a. juridisk rådgivning om forskelsbehandling på arbejdspladsen (herunder gratis advokatbistand i retssager), det tilbyder rådgivning om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder ud fra så bred en vifte af emner som muligt - fra ligestilling mellem kvinder og mænd til miljøbeskyttelse - men kun i Sloakiet (i overensstemmelse med den civile retsplejelov, der bestemmer, at den almindelige civile domstol for en fysisk person er den domstol, i hvis jurisdiktion den pågældende har fast bopæl, og i overensstemmelse med loven om privat og proceduremæssig folkeret).

Det slovakiske miljøministerium udøver offentlig miljøkontrol gennem det slovakiske miljøinspektorat (*Slovenská inšpekcia životného prostredia*), som pålægger sanktioner over for fysiske personer, virksomheder og andre juridiske personer ifølge loven om beskyttelse af natur og landdistrikter, hvis anvendelsesområde omfatter Sloakiets territorium, dvs. at overtrædelser af bestemmelserne i denne lov skal være begået på Sloakiets område.

Loven om arbejdstilsyn og tilsyn med sort og ulovligt arbejde regulerer arbejdstilsynet i Sloakiet, dvs. at overtrædelser af bestemmelserne i denne lov skal være begået på Sloakiets område.

Det betyder, at hvis en person mener, at hans/hendes grundlæggende rettigheder og friheder er blevet krænket, men ikke er statsborger i en EU-medlemsstat og ikke bor på Unionens område, kan den pågældende ikke kræve effektiv retsbeskyttelse af de nationale organer til beskyttelse af de grundlæggende rettigheder og friheder, som udøver deres mandat i Sloakiet.

5. Er europæiske transnationale selskaber i henhold til national lovgivning forpligtet til at stille klagemekanismer eller mæglingstjenester til rådighed ved krænkelser foranlediget af deres erhvervsaktiviteter? Gælder disse forpligtelser også for krænkelser, der har fundet sted uden for EU? Hvem i dette land er ansvarlig for at føre tilsyn med disse aktiviteter? Foreligger der offentlige rapporter med oplysninger om, hvordan systemet fungerer?

Slovakiet forpligter ikke europæiske tværnationale selskaber til at oprette en klagemekanisme. Det er kun de nationale og lokale myndigheder og andre organer i Slovakiet, der har denne pligt i overensstemmelse med loven om klager. Som medlem af Den Europæiske Union skal Slovakiet gennemføre EU-lovgivningen.

I Slovakiet kan tværnationale virksomheder kontakte det nationale kontaktpunkt for erhvervsliv og menneskerettigheder, som tilbyder kurser, rådgivning og juridisk rådgivning på dette område.

Mægling er en frivillig procedure, der skal lette domstolens arbejdsbyrde. I Slovakiet reguleres denne procedure af loven om mægling og fungerer som en alternativ tvistbilæggelsesmekanisme inden for civilret, familieret, handelsforpligtelser og arbejdsmarkedsrelationer samt i grænseoverskridende tvister, der opstår i forbindelse med lignende retlige forhold mellem enheder, der har bopæl/hjemsted eller sædvanligt opholdssted i en EU-medlemsstat. Ifølge den civile retsplejelov skal retten altid søge at nå frem til en mindelig løsning. Retten kan foreslå parterne at indgå en mindelig aftale gennem mægling, men den kan ikke pålægge dem en sådan aftale. En mægling kræver parternes frivillige samtykke og aktive deltagelse.

6. Har jeg særlige rettigheder, hvis jeg som offer i en udsat situation søger erstatning som følge af en erhvervsrelateret menneskerettighedskrænkelse? Har jeg adgang til retshjælp og på hvilke betingelser? Hvilke omkostninger dækkes af retshjælpen? Har jeg adgang til retshjælp på samme betingelser, hvis jeg ikke er EU-borger eller ikke bor i EU?

Loven om ofre for kriminalitet i Slovakiet har følgende definition af begrebet "offer" med henblik på sager inden for rammerne af den slovakiske retsorden: "et særligt sårbart offer (børn, personer over 75 år, handicappede, ofre for organiseret menneskehandel, ofre for organiseret kriminalitet, overgreb mod menneskelig værdighed, terrorhandling, voldsforbrydelser, trusler på grund af vedkommendes køn, seksuelle orientering, nationalitet, race eller etniske oprindelse, religion eller tro, ofre for en anden strafbar handling, der er udsat for en højere risiko for gentagen viktimitisering baseret på en individuel vurdering af offeret og dets personlige kendetegn, offerets forbindelse til eller afhængighed af gerningsmanden, lovovertrædelsens art og omstændighederne omkring den)".

Retshåndhævende myndigheder (offentlig anklager og politi), domstole og støtteorganisationer for ofre har pligt til at informere ofrene om deres rettigheder på en enkel og forståelig måde. De skal navnlig tage hensyn til eventuelle problemer med forståelse eller kommunikation, der skyldes bestemte former for handicap, sprogkunderskaber eller manglende udtryksfærdighed. I straffesager har offeret status af angiver, skadelidt eller vidne, og det har disse gruppers rettigheder og forpligtelser, som er fastlagt i strafferetsplejeloven. Den retshåndhævende myndighed, retten og støtteorganisationen undersøger, under hensyntagen til hvor alvorlig den begåede overtrædelse er, offerets individuelle situation med henblik på at fastslå, om det er særligt sårbart, med henblik på at undgå gentagen viktimitisering.

Ofre har adgang til retshjælp i form af juridisk rådgivning og advokatbistand i straffesager, civile retssager og erstatningssager. Centret for retshjælp (*Centrum právno pomoci*) yder støtte til ofre på de betingelser og inden for de grænser, der er fastsat i lov om retshjælp til personer, der lider materielle afsavn. Centret yder bistand til alle fysiske personer i nationale tvister. I grænseoverskridende tvister ydes der kun støtte, hvis de fysiske personer har bopæl eller sædvanligt opholdssted på en medlemsstats område. På de betingelser, der er fastsat i en international traktat, som er bindende for Den Slovakiske Republik, eller på grundlag af en aftale om

gensidighed, som Den Slovakiske Republiks justitsministerium har tiltrådt, ydes der ligeledes retshjælp i en retssag i Slovakiet til enhver statsborger fra et land, der har tiltrådt denne internationale traktat, eller enhver person, der har sit sædvanlige opholdssted på en af traktatparternes område, eller til enhver person, forudsat at genstanden for den tvist, der er indbragt for en slovakisk domstol, er direkte forbundet med den pågældendes tidligere sædvanlige opholdssted på Slovakiets område. Dette udelukker ikke advokatbistand efter loven om advokaterhvervet og loven om håndværk, handel og liberale erhverv.

Den gratis retshjælp, som centret tilbyder, er tilgængelig for enhver, der lider materielle afsavn (den pågældendes indkomst skal være mindre end 1,4 gange eksistensminimummet (i Slovakiet)), eller til enhver modtager af dagpenge (i Slovakiet), forudsat at det ikke er indlysende, at den pågældende ikke vil få medhold i sagen, og at værdien af tvistens genstand overstiger den lovbestemte mindsteløn.

Centret yder retshjælp med et økonomisk bidrag på 20 % af udgifterne til advokatbistand til enhver ansøger, som samtidig opfylder følgende tre betingelser: Ansøgerens indtægter skal være over 1,4 gange eksistensminimummet (i Slovakiet), men må ikke over 1,6 gange dette beløb. Ansøgeren må ikke selv have råd til at betale for de juridiske ydelser. Det må ikke være indlysende, at ansøgeren ikke vil få medhold i sit søgsmål, og værdien af tvistens genstand skal overstige den ved lov fastsatte mindsteløn. Det efterprøves altid, om disse betingelser er opfyldt, før der bevilges retshjælp.

I andre tilfælde udpeger offeret selv sin advokat, som det selv betaler.

Angivere er en særlig gruppe med beskyttede rettigheder. Loven om beskyttelse af angivere regulerer betingelserne for at yde beskyttelse til personer i et ansættelsesforhold i forbindelse med indberetning af strafbare handlinger eller andre ulovligheder (angiveri). Loven regulerer desuden rettigheder og forpligtelser for personer, der foretager en indberetning og myndighedens oprettelse, status og mandat til beskyttelse af angivere.

Hvis angiveren indberetter et alvorligt faktisk forhold, der udgør en strafbar handling, kan vedkommende ansøge om beskyttelse på tidspunktet for indberetningen eller under straffesagen. Anmodningen stiles til en anklager. Hvis angiverens anmodning om beskyttelse er rettet til en anden offentlig myndighed, videresender sidstnævnte straks denne til anklagemyndigheden. Hvis anklagemyndigheden konstaterer, at en angiver, der har indgivet ansøgning om beskyttelse, har indberettet det pågældende forhold og opfylder betingelserne for at opnå beskyttelse, får den pågældende omgående beskyttelse. Den specifikke beskyttelse af en angiver sikres ved at forhindre, at denne bliver viktimiseret, dvs. at gerningsmanden ikke kan viktimisere angiveren gennem trusler, intimidering, tvang, magtmisbrug, hævn eller enhver anden form for skade på offerets fysiske eller psykiske integritet.

I sager, hvor offeret påberåber sig forskelsbehandling, er det beskyttet af loven om ikke-forskelsbehandling, der bestemmer, at repressalier mod en sagsøger også betragtes som en form for forskelsbehandling. I tilfælde af forskelsbehandling gives der juridisk rådgivning fra det slovakiske nationalcenter for menneskerettigheder, som også kan repræsentere offeret i retssager.

Der tages ikke hensyn til offerets nationalitet, men beskyttelsen kan kun ydes til ofre på slovakisk område.

■ Sidste opdatering: 27/02/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.